

Asia: VN/31658/2024

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta.

Jos organisaationne toimii tekoälyjärjestelmien markkinavalvontaviranomaisena, mitkä ovat näkemyksenne hallituksen esityksen luonnoksen 4.2.7. kappaleeseen ”Tiedonhallinnan muutosvaikutukset” organisaationne koskevan tiedonhallinnan osalta?

Coroi Oy pitää huonona lähtökohtana, että esityksessä esitetään vain yhden horisontaalisen tekoälyn sääntelyn testiympäristön perustamista eikä kansallinen täydentävä lainsäädäntö mahdollistaisi paikallisia, alueellisia tai sektorikohtaisia testiympäristöjä. Coroi oy katsoo, ettei ole realistista ajatella, että eri tekoälyjärjestelmien testaamista voitaisiin palvella vain yhdellä testiympäristöllä.

Markkinoiden tarpeet vaihtelevat eri toimialoilla, joten useamman testausympäristön tarve tulee olemaan ilmeinen. Voi olla myös teknisesti hankalaa eri tekoälyteknologiat tarjolle, joten testiympäristöjen rajoitteet tulee ottaa huomioon testauspalvelua suunniteltaessa.

Terveystietojen käyttöä säädellään niin EU-asetuksilla kuin kansallisella täydentävällä lainsäädännöllä. Nyt näiden eri asetusten kesken on ristiriitaisuuksia ja tulkintaepäselvyyksiä.

Täten olisi tärkeää tarkentaa artiklan 59 suhdetta kansalliseen lainsäädäntöön, kuten nykyiseen toisiolakiin ja tulevaan EHDS-lainsäädäntöön, joka täydennetään toissijaisen käytön osalta vuoden 2026 alussa.

Nykyinen toisiolaki edellyttää tietoturvallisen käyttöympäristön ja osaan niistä on tarjolla myös tekoälyteknikoita. Terveystietojen toimialalla toimivilla organisaatioilla on jo laajaa kokemusta

niin datan kuin tutkimuksen suojaamista tietoturvalisissä käyttöympäristöissä. Oli perusteltua, että näille palveluille voidaan myös tekoälyn sääntelyyn liittyviä tehtäviä ja mahdollisuus täydentää yhtä kansallisesta horisontaalia testausympäristöä.

Tekoälyasetuksen artiklassa 10 edellytetään laadukasta dataa tekoälyn koulutukseen, validointiin ja testaamiseen. Tietojen hyödyntämisen tehollaan ja turvallisen käytön kannalta olisi perusteltua perustaa terveydenhuoltoon omia tekoälyn sääntelyn testausympäristöjä.

Erityisesti huomioiden tekoälyalueen valtavan nopea kehitys, niin sääntelyssä on hyvä huomioida myös testausmahdollisuuksien kehittyminen ja mahdolliset uudet menetelmät. Koska on myös todennäköistä, että testiympäristössä toteutettava testaaminen ei ole riittävää, niin testaaminen todellisissa olosuhteissa tulee olla joustavasti järjestetty vaihtoehtona tai jatkumona testaamisessa. Useilla yliopistosairaaloilla on käytännön kokemusta siitä, miten artiklan 60 mukainen testaaminen todellisissa olosuhteissa voidaan järjestää markkinavalvontaviranomaisten ohjauksessa ja valvonnassa.

Kansallinen, mutta erityisesti sitä täydentävät paikalliset, alueelliset ja sektorikohtaiset testiympäristöt voi parhaimmillaan tukea alan innovaatiotoimintaa ja edistää suomalaisten yritysten kilpailukykyä tekoälymarkkinoilla. Samalla on kuitenkin varmistettava, että testiympäristön toteuttamistapa aidosti palvelee näitä tavoitteita lisäämättä merkittävästi yritysten työmäärää innovaatio- ja kehitystoiminnassa.

Coroi Oy pitää tekoälyn testiympäristöä koskevan lainsäädännön kehittämistä tärkeänä askeleena kohti innovatiivista ja vastuullista tekoälyn hyödyntämistä. Testiympäristön tulisi sujuvoittaa tekoälypalvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa.

Pauve Outi
Coroi Oy